

Қысқа мерзімді жоспар

<p>Ұзақ мерзімді жоспардың тарауы: 5.1С бөлім: «Жай бөлшектер»</p>	<p>Мұғалімнің аты-жөні: Абдрахманова Күнсая Алмасқызы. Жұмыс орны: №4 М. Әуезов атындағы жалпы орта білім беретін мектеп. Пән атауы: Математика. Сынып: 5.</p> <p style="text-align: right;">Күні: 25.10.2017</p>	
<p>Сабақтың тақырыбы:</p>	<p>Аралас сандар</p>	
<p>Осы мақсатта қол жеткізілетін оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтеме)</p>	<p>5.1.1.11. Аралас сандар анықтамасын білу. 5.1.2.13. Бұрыс бөлшекті аралас санға, аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыру.</p>	
<p>Сабақтың мақсаты:</p>	<p>Барлық оқушылар: аралас сан анықтамасын біледі, бұрыс бөлшекті аралас сан түрінде жаза алады. Оқушылардың басым бөлігі: бұрыс бөлшекті аралас санға, аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыра алады. Кейбір оқушылар: мәтін есептерді шығара алады.</p>	
<p>Бағалау критерийлері:</p>	<p>– Аралас сандар анықтамасын біледі; – Бұрыс бөлшекті аралас санға, аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыра алады.</p>	
<p>Тілдік мақсаттар:</p>	<p>Пәнге қатысты терминдер: аралас сан, бұрыс бөлшек, бүтін. Сабақта диалог үшін сөз тіркестері:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аралас сандар дегеніміз не? 2. Бұрыс бөлшек дегеніміз не? 3. Дұрыс бөлшек дегеніміз не? 4. Аралас санға мысалдар келтір. 5. Осы аралас санның бүтін бөлігі қандай сан? 6. Осы аралас санның бөлшек бөлігі қандай сан? 	
<p>Құндылықтарға баулу:</p>	<p>Бірін-бірі құрметтеуге, сыйластық танытуға, жауапкершілікке баулу.</p>	
<p>Пәнаралық байланыс:</p>	<p>Биология, физика, геометрия, алгебра.</p>	
<p>Алдыңғы білім:</p>	<p>Аралас сандар, дұрыс және бұрыс бөлшектер, бөлшектерді қысқарту.</p>	
<p>Сабақтың барысы:</p>		
<p>Сабақтың жоспарланған кезеңдері</p>	<p>Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет</p>	<p>Ресурстар</p>
<p>Сабақтың басы 3 мин.</p>	<p>– Оқушылармен амандасу. – Ширату жаттығулары, «Пазл» әдісі арқылы топқа бөлу. – Тақырыппен, сабақ мақсатымен және күтілетін нәтижемен таныстыру.</p>	<p> «Пазл» әдісімен 4 топқа бөлу</p>
<p>Сабақтың ортасы</p>	<p>1-тапсырма: «Ойлан, әрі тұжырымда» әдісі. Төрт топқа бір тапсырмадан беру. Есепті шығару жолын өзара талдайды.</p>	<p>Ойлау деңгейлері мен қабілеттерін дамыту үшін шығармашылық тапсырмалар беру</p>

1-есеп. 7 алманы 3 бала теңдей бөліп алулары керек. Бір бала неше алма алады? Әр бала өзінің үлесін алуы үшін алмаларды қалай бөлу керек?

Оқушылардың жалпы шешімі . 7 алманың әрқайсысын 3 бөлікке бөлу тәсілін қолданбай ақ, алмаларды балаларға теңдей бөліп беруге болады. Ол үшін балалардың әрқайсысына 2 алмадан беріп, қалған бір алманы теңдей 3 бөлікке бөлу керек. Сонда әрбір бала $2 + \frac{1}{3}$ алма алады. $2 + \frac{1}{3}$ қосындысын қосу таңбасын жазбай, $2\frac{1}{3}$ түрінде жазу қабылданған, сонда $2\frac{1}{3}$ -дің оқылуы «екі бүтін үштен бір».

Жауабы: $2\frac{1}{3}$ алма. Мұндағы сандар *аралас сан* (аралас бөлшек) деп аталады. $2\frac{1}{3}$ аралас санының 2 саны – *бүтін бөлігі*, ал $\frac{1}{3}$ – *бөлшек бөлігі*.

2-есеп. 7 алмұртты 3 бала тең бөліп алулары керек. Бір бала неше алмұрт алады? Әр бала өзінің үлесін алу үшін алмұртты қалай бөлу керек?

3-есеп. 7 тортты 3 бала тең бөліп алулары керек. Бір бала неше алма алады? Әр бала өзінің үлесін алу үшін тортты қалай бөлу керек?

4-есеп. 7 бананды 3 бала тең бөліп алулары керек. Бір бала неше алмұрт алады? Әр бала өзінің үлесін алу үшін бананды қалай бөлу керек?

Қ.б: Топтар сағат тілі бойынша бірін-бірі «Кері байланыс бутерброды» әдісі арқылы бағалайды /2 жағымды, 1 жағымсыз ұсыныс.

Түйін. Мұғалім жаңа сабақ туралы таныстырылым жасайды. Бүтін бөліктен және бөлшек бөліктен тұратын сан *аралас сан* деп аталады.

Есептің берілуі бойынша: $\frac{7}{3} = 2\frac{1}{3}$.

Бұрыс бөлшекті аралас сан түрінде, аралас санды бұрыс бөлшек түрінде жазуға болады.

I Бұрыс бөлшекті аралас сан түрінде жазу үшін:

- 1) бөлшектің алымын бөліміне (қалдықпен) бөлу керек;
- 2) толымсыз бөлінді аралас санның бүтін бөлігі болады;
- 3) қалдық бөлшек бөліктің алымы, ал бөлгіш бөлімі болады.

Мысалы, $\frac{23}{6} = 3 + \frac{5}{6}$. Қысқаша жазылуы: $\frac{23}{6} = 3\frac{5}{6}$.

$$\begin{array}{r|l} 23 & \text{6-бөлімі} \\ \hline 18 & \text{3-бүтін бөлігі} \\ \hline & \text{5-алымы} \end{array}$$

Осы сияқты: $\frac{32}{5} = 6\frac{2}{5}$; $\frac{43}{8} = 5\frac{3}{8}$; $\frac{55}{9} = 6\frac{1}{9}$.

II Аралас санды бұрыс бөлшек түрінде жазу үшін:

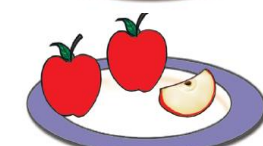
- 1) аралас санның бүтін бөлігін бөлшек бөлігінің бөліміне көбейту керек;
- 2) шыққан көбейтіндіге бөлшек бөлігінің алымын қосып, алым ету керек;
- 3) бөлшектің бөлімін өзгертпей, бөлім етіп қалдыру керек.

Мысалы, $5\frac{3}{8} = \frac{5 \cdot 8 + 3}{8} = \frac{43}{8}$, қысқаша жазылуы: $5\frac{3}{8} = \frac{43}{8}$.

Мысалы, $7\frac{1}{4} = \frac{29}{4}$; $8\frac{2}{7} = \frac{58}{7}$; $12\frac{3}{4} = \frac{51}{4}$.

Оқушыларға алма, алмұрт, торт, банан беру.

Кері байланыс бутерброды

<https://bilimland.kz/>
Мысалдар қолдану

Оқушыларға сергіту және ойлау

III Натурал санды аралас сан түрінде жазу үшін:

Мысалы, $9 = 8 + \frac{7}{7} = 8\frac{7}{7}$, қысқаша жазылуы: $9 = 8\frac{7}{7}$ немесе $9 = 8 + \frac{5}{5} = 8\frac{5}{5}$, қысқаша жазылуы: $9 = 8\frac{5}{5}$.

2-тапсырма. Жеке жұмыс. Математикалық диктант.

Аралас сандарды цифрлармен жазыңдар:

- 1) алты бүтін бестен төрт;
- 2) он бүтін сегізден бес;
- 3) сегіз бүтін жетіден үш;
- 4) жүз бүтін тоқсан екіден бес.
- 5) сегіз бүтін төрттен бір.
- 6) елу үш бүтін тоқсан екіден бір.

Қ.б. Есептің дұрыс жауабын тақтадан көрсету, оқушылар «Көршіңмен бөліс» әдісі арқылы бірін-бірі бағалайды.

Дескриптор. Білім алушы:

– тыңдалым бойынша аралас сан жаза алады.

3-тапсырма. Ширату, ауызша есептеу.

Себетте аралас сандар мен бұрыс бөлшек болады. Ауызша есептеп жұптарын табады. Содан кейін «Ішкі, сыртқы шеңбер» әдісі бойынша «Ішкі шеңберге бұрыс бөлшек, сыртқы шеңберге аралас сан» боп тұрады.

<https://bilimland.kz/> сайтынан тапсырмаларды беру.

Жұптардың шешімі

Аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыр	Бұрыс бөлшекті аралас санға айналдыр	Аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыр	Бұрыс бөлшекті аралас санға айналдыр

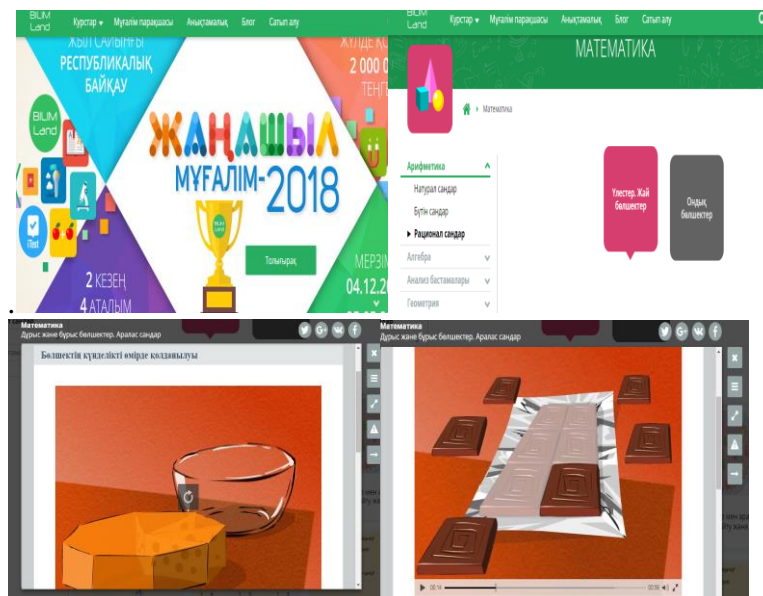
Қ.б. Бір-бірін ауызша кері байланыс арқылы бағалайды.

Дескриптор. Білім алушы:

– аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыру.

Оқушылардың назарына!

BilimLand сайтындағы «Бөлшектің күнделікті өмірдегі қолданылуы» туралы видеожазбаны көру.

қабілетін дамыту үшін шығармашылық есеп беру.

<https://bilimland.kz/>

Жұптасып бірін-бірі табады

Ішкі және сыртқы шеңбер құрайды.

Оқушылар орындарына отырып, <https://bilimland.kz/> сайтынан видеожазба тамашалайды.

Қ.б: Оқушылардан осы видеоролик бойынша пікірін сұрау.
4-тапсырма. Жұптық жұмыс. Қалыптастырушы бағалау.
 Қалыптастырушы бағалауды оқушылардың қызығушылығын арттыру мақсатында «Гүл толтыру» тәсілімен беру. Түсі сәйкес жапырақтарға жауаптарын жазады.

Түсі сәйкес жапырақтарға жауаптарын жазады

1. Семантикалық карта толтыру:

Сурет	Аралас сан	Бұрыс бөлшек

Дескриптор. Білім алушы:

- сурет бойынша аралас сандарды жазады;
- аралас сандарды бұрыс бөлшек түрінде жазады;
- жұптасып бірін-бірі тексереді;

$\frac{9}{4}$; $\frac{5}{2}$; $\frac{14}{9}$; $\frac{27}{10}$; бұрыс бөлшегін аралас сан түрінде жазады.

Дескриптор. Білім алушы:

- бұрыс бөлшектерді аралас сандарға айналдырады
- аралас сандарды бұрыс бөлшек түрінде жазады:

$2\frac{1}{3}$; $4\frac{1}{2}$; $3\frac{5}{8}$; $5\frac{2}{9}$;

Дескриптор. Білім алушы:

- аралас санды бұрыс бөлшекке айналдырады.

Қ.б: Жұптар бірін-бірі «Жұптық жұмыс» әдісі арқылы бағалайды. Топ ішінде кері байланыс орнату үшін «Ашық микрофон» ұсынуға болады.

Жұптар бірін-бірі «жұптық жұмыс» әдісі арқылы бағалайды

Сараланған тапсырмалар беру

Барлық оқушылар үшін:

Бос орындарды толтырыңдар:

1) $\frac{17}{5} = 3\frac{\square}{5}$; $\frac{20}{7} = \square\frac{6}{7}$; $\frac{43}{10} = 4\frac{\square}{10}$; $\frac{60}{11} = \square\frac{5}{11}$;

2) $1\frac{2}{3} = \frac{\square}{3}$; $3\frac{3}{4} = \frac{\square}{4}$; $5\frac{3}{10} = \frac{\square}{10}$; $9\frac{1}{5} = \frac{\square}{5}$.

Оқушылардың басым бөлігі үшін:

Бұрыс бөлшектерді қысқартып, аралас сан түрінде жазыңдар:

$\frac{12}{8}$; $\frac{20}{16}$; $\frac{35}{25}$; $\frac{46}{32}$; $\frac{56}{12}$; $\frac{105}{45}$; $\frac{198}{102}$; $\frac{90}{65}$.

Дескриптор. Білім алушы:

1. Бөлшектерді қысқарта алады.
2. Бұрыс бөлшекті аралас сан түрінде жаза алады.

Кейбір оқушылар үшін

- 1) Квадраттың периметрі 35 см, Квадраттың қабырғасының ұзындығын аралас санмен жазыңдар;
- 2) Тік төртбұрыштың ауданы 25 см², оның ұзындығы 6 см. Ті төртбұрыштың енін аралас санмен жазыңдар.

Дескриптор. Білім алушы:

- 1) бөлінді түрде жаза алады;
- 2) бұрыс аралас сан түрінде жаза алады;

р/с	Бағалау критерийі	Дескриптор
1	Есептің мазмұнын түсінеді	Тыңдалым бойынша аралас сан жаза алады
2	Амал қолдануды ойлайды	Аралас санды бұрыс бөлшекке айналдырады
3	Өз ойларын тұжырымдай алады	Бөлшектерді қысқарта алады

Қ.б:

1. Есептің дұрыс жауабын тақтадан көрсету арқылы тексеру.
2. Сабақты <https://itest.kz/> есептерін беріп қорытындылау, әр есепті 1 балл арқылы бағалап, оқушы білімін тексеру.

Тақтадағы дұрыс жауаптар арқылы әрбір оқушы өзін-өзі бағалайды. Әр түстер және қарсы топ бойынша сәйкестендіріп тексереді <https://itest.kz/>

Сабақтың соңы
3 мин

Сабақ соңында оқушылардан кері байланыс алу:
– нені білді, нені үйренді;
– не әлі де түсініксіз;
– қандай бағытта жұмыс жүргізу қажет.
Оқушылар өз пікірлерін стикерге жазады. Ауызша кері байланыс жасауға тілек білдірген оқушыларға ашық микрофон ұсыну.
Оқуда қол жеткізген мақсатымызды анықтаймыз:
5.1.1.11. Аралас сан анықтамасын білу;
5.1.2.13. Бұрыс бөлшекті аралас санға және аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыру.
Оқушыларды бағалау: Смайликтердің көмегімен оқушылардың танымдық-белсенділігін бағалау.
Үй жұмысы: Аралас сандар, 425, 423 жаттығу.
Назарларыңызға рахмет!

Оқушыларға ашық микрофон беріледі, олардың пікірлері құнды

Саралау

– Сіз қандай тәсілмен көбірек қолдау көрсетпексіз?
– Сіз қабілетті оқушыларға қандай тапсырмалар бересіз?

Бағалау

Сіз оқушылардың материалды игеру деңгейін тексеруді қалай жоспарлап отырсыз?

Денсаулық және қауіпсіздік техникасын сақтау

Сараланған оқушыларға танымдық қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында сараланған тапсырмалар беру

Көршіңмен бөліс, бутерброд әдісі, дескриптор арқылы бағалау, жұптық тексеру, ауызша кері байланыс әдістері арқылы бағалау

Пазл әдісі, көршіңмен бөліс, ашық микрофон

Сабақ бойынша рефлексия**Жалпы бағалау**

Сабақта ең жақсы өткен екі нәрсе (оқыту мен оқуға қатысты)?

- 1:
 - 2:
- Сабақтың бұдан да жақсы өтуіне не оң ықпал етер еді (оқыту мен оқуға қатысты)?

1:
2:
Осы сабақтың барысында мен сынып туралы немесе жекеленген оқушылардың жетістіктері қиыншылықтары туралы нені анықтадым, келесі сабақтарда не нәрсеге назар аудару қажет?